

บทที่ 5

แผนนำเสนอโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: แผนนำเสนอโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่และรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้เกี่ยวกับโบราณสถานและประวัติศาสตร์ความเป็นมาต่างๆ โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดสกลนคร โดยจะต้องมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์โบราณสถานศิลปะขอม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสกลนคร จากผลที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจาก 1) เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ 2) ผู้นำชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่โบราณสถานศิลปะขอมตั้งอยู่ 3) จากการประชุมกลุ่มย่อย และ 4) จากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวถึงแนวทางการพัฒนาและความต้องการที่จะพัฒนาแหล่งโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร และ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การวิเคราะห์พื้นที่โบราณสถานศิลปะขอม การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ทำให้ผู้วิจัยทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรคของโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนครและนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อให้โบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนครเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

เพื่อให้โบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

2. พันธกิจ (Mission)

มุ่งพัฒนาการพัฒนาโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

3. เป้าหมาย (Goals)

3.1 เพื่อพัฒนาโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนครให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน และสามารถสร้างชื่อเสียงที่ดีให้แก่จังหวัดสกลนคร

3.2 เพื่ออนุรักษ์โบราณสถานศิลปะขอมและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้คงอยู่ไม่ให้สูญหาย

3.3 เพื่อให้คนในชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้นและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3.4 เพื่อพัฒนาโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนครได้รับการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับความต้องการด้านการท่องเที่ยว

4. นโยบาย (Policy)

4.1 ส่งเสริมความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ประชาชน รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งโบราณสถานศิลปะขอมเห็นคุณค่าความสำคัญของการท่องเที่ยว

4.2 ส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานศิลปะขอมและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้คงอยู่ไม่ให้สูญหาย

4.3 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ประชาชน รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งโบราณสถานศิลปะขอม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อให้คนในชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้นและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4.4 สนับสนุนการพัฒนาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว

5. แนวทางการพัฒนาโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกโดยภาพรวมของโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาใน ดังตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภาพรวมของโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร

สภาพแวดล้อมภายในของภาพรวม โบราณสถานศิลปะขอมใน จังหวัดสกลนคร สภาพแวดล้อมภายนอก ของภาพรวมโบราณสถาน ศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร	จุดแข็ง(S) 1) โบราณสถานศิลปะขอมเป็น เอกลักษณ์เฉพาะ 2) โบราณสถานศิลปะขอมมี ชื่อเสียงระดับจังหวัด 3) โบราณสถานศิลปะขอมเป็นศูนย์ รวมจิตใจของคนในท้องถิ่น 4) ชุมชนในท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และมีความสามัคคีมีภูมิปัญญา ท้องถิ่นอันทรงคุณค่า	จุดอ่อน (W) 1) โบราณสถานศิลปะขอมในท้องถิ่นมี ขนาดเล็ก 2) ขาดบุคลากรผู้มีความรู้ ความสามารถ 3) โบราณสถานศิลปะขอมแต่ละ แห่งไกลกัน 4) สิ่งอำนวยความสะดวกในการ รองรับนักท่องเที่ยวใน โบราณสถานศิลปะขอมยังมีไม่ เพียงพอ
โอกาส (O) 1) ชุมชนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรม เป็นอย่างดี 2) ภาครัฐมีแผนและนโยบาย ส่งเสริมและพัฒนาชุมชนทั้ง กายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม 3) มีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งตั้ง ใกล้กับบริเวณชุมชน	กลยุทธ์ใช้จุดแข็งเพื่อสร้าง รายได้เปรียบจากโอกาส(SO) 1) กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ 2) กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาดและ บริการการท่องเที่ยว	กลยุทธ์การเอาชนะจุดอ่อน เพื่อใช้ ประโยชน์จากโอกาส(WO) 1) กลยุทธ์บริหารจัดการ
อุปสรรค(T) 1) ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี 2) ภาครัฐมีการจัดสรรงบประมาณ การทำงานล่าช้า 3) ชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการเรียนรู้ในการเผยแพร่การ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	กลยุทธ์ใช้จุดแข็งเพื่อเลี่ยงอุปสรรค หรือภัยคุกคาม(ST) 1) กลยุทธ์การอบรมให้ความรู้และ การสร้างจิตสำนึก	กลยุทธ์การลดจุดอ่อนและ หลีกเลี่ยงอุปสรรค(WT) 1) กลยุทธ์การสร้างความรู้ความ ร่วมมือของชุมชนในท้องถิ่น 2) กลยุทธ์การจัดการ โครงสร้าง พื้นฐาน

1. กลยุทธ์การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และโครงสร้างพื้นฐานโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัด
สกลนคร

สถานที่จัดทำโครงการ

1. โบราณสถานศิลปะขอม พระธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
2. โบราณสถานศิลปะขอม พระธาตุคุด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
3. โบราณสถานศิลปะขอม พระธาตุนารายณ์เจงเวง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
4. โบราณสถานศิลปะขอม พระธาตุภูเพ็ก ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณนา จังหวัดสกลนคร
5. โบราณสถานศิลปะขอม กู่พนนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมไว้ซึ่งโบราณสถานอันเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรม
ของชาติให้คงอยู่ต่อไป

2. เพื่อสงวนรักษาสถานที่ศึกษาหาความรู้และเป็นแหล่งหาความรู้และเป็นแหล่งศึกษา
ด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และสถาปัตยกรรม

3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของโบราณสถาน
มากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนในท้องถิ่น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มรดกทางศิลปวัฒนธรรมชาติได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าเป็นศูนย์
การเรียนรู้ของจังหวัดสกลนคร

2. โบราณสถานศิลปะขอมที่จังหวัดสกลนครได้รับการอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไป

3. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและสร้างอาชีพและรายได้แก่ชุมชนท้องถิ่น

4. กระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหันมาดูแลเอาใจใส่โบราณสถานในจังหวัดสกลนคร
มากยิ่งขึ้น

งบประมาณ 1,200,000 บาท

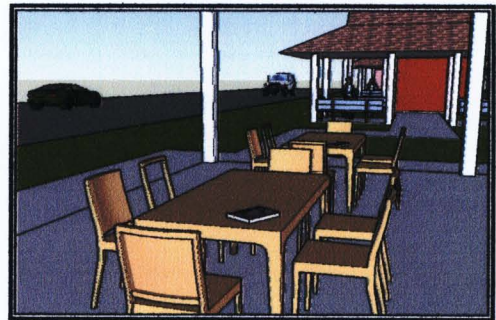
ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

พฤษภาคม 2554 – 1 พฤษภาคม 2556

ตัวอย่างจำลองการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร



ภาพที่ 26 ตัวอย่างการปรับปรุงภูมิทัศน์
ที่มา: จิราภรณ์ พรหมเทพ, 2554



ภาพที่ 27 ตัวอย่างการปรับปรุงภูมิทัศน์
ที่มา: จิราภรณ์ พรหมเทพ, 2554



ภาพที่ 28 ตัวอย่างการปรับปรุงภูมิทัศน์
ที่มา: จิราภรณ์ พรหมเทพ, 2554



ภาพที่ 29 ตัวอย่างการปรับปรุงภูมิทัศน์
ที่มา: จิราภรณ์ พรหมเทพ, 2554



ภาพที่ 30 ตัวอย่างภาพจำลองศูนย์OTOP
ที่มา: จิราภรณ์ พรหมเทพ, 2554



ภาพที่ 31 ตัวอย่างภาพจำลองศูนย์OTOP
ที่มา: จิราภรณ์ พรหมเทพ, 2554

2. กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์

2.1 โครงการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัด

สกลนคร

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ส่งเสริมรายได้หลัก รวมถึงการพัฒนาด้านงานบริการ สร้างอาชีพให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี ในทางตรงกันข้ามการส่งเสริมการท่องเที่ยวในปัจจุบันได้เน้นปริมาณนักท่องเที่ยวแต่ไม่เน้นการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพเพราะปราสาทศิลปะขอมยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในแต่ละปีส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งการทำเว็บไซต์ให้กับแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานปราสาทศิลปะขอมในครั้งนี้ต้องการนำข้อมูลข่าวสารของปราสาทศิลปะขอมและประวัติความเป็นมา สิ่งที่น่าสนใจตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่ทางชุมชนได้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของปราสาทศิลปะขอมให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติและผู้สนใจ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ทั้งด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมด้านกิจกรรม ด้านที่พักแรม การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยว

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ที่สนใจข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานศิลปะขอมหรือต้องการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดสกลนครสามารถค้นหาข้อมูลได้โดยทางเว็บไซต์

วิธีการดำเนินการ

1. การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์
2. การจัดทำแผ่นพับ
3. การจัดทำการประชาสัมพันธ์ลงในวารสารการท่องเที่ยวขององค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดสกลนคร โดยหลังการใช้ยุทธศาสตร์และกิจกรรมต่าง ๆ

4. จัดทำ VCD ข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร
5. การบริการข่าวสารทางการท่องเที่ยวเกี่ยวกับโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัด

สกลนครทางด้านรายการวิทยุ โดยการให้บริการข่าวสาร นอกจากจะเป็นการบริการตามปกติในส่วนกลางของจังหวัดสกลนครแล้ว ยังจัดให้บริการในพื้นที่ที่มีสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในแต่ละภูมิภาค

6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนครเพื่อเป็นการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดสกลนคร โดยจัดขึ้นในงานเทศกาล งานประเพณี ที่สำคัญในพื้นที่ท้องถิ่นในแต่ละตำบลหรืออำเภอ ต่าง ๆ ทั่วทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกระจายในช่วงระยะเวลาต่างๆ ตลอดทั้งปี

7. มีการจัดทำเว็บไซต์ของโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนครเป็น 2 ภาษา เพื่อแนะนำโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนครแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

8. ควรมีการประชาสัมพันธ์โบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนครให้นักท่องเที่ยวรู้จักมากกว่านี้ ผ่านหนังสือแนะนำเที่ยว เช่น อสท. Trip เที่ยวเที่ยวไทย เป็นต้น หรือรายการนำเที่ยว สารคดีทางโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต

9. มีการประชาสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการประชาสัมพันธ์โดยตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ หรือกลุ่มนักเรียนนักศึกษาจังหวัดสกลนคร ต้องจัดบุคลากรทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะอย่างน้อย 1 คน ส่วนการประชาสัมพันธ์ทางอ้อม เช่น การจัดกิจกรรมเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนและโรงเรียนทุกโรงเรียนในแต่ละท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร

2.2 โครงการส่งเสริมการตลาดและบริการการท่องเที่ยว

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาการตลาดและการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการตลาดสำหรับสินค้าทางการท่องเที่ยวมากกว่าสินค้าโดยทั่วไป เพราะว่ากระตุ้นต่อความสนใจและติดตามในเรื่องราวที่น่าเสนอได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายปลายทางหรือแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่คุ้นเคย เสน่ห์ชี้ชวนของคนต่างถิ่น แลศิลปวัฒนธรรมที่เป็นมรดกตกทอดต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ และทัศนคติที่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวนั้น จึงถือได้ว่าเป็นโอกาสในการสร้างความสนใจในสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงที่ได้รับประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. ค้นหาข้อมูลเพื่อที่นำมาใช้ในการตลาดประชาสัมพันธ์
2. นำข้อมูลที่ได้้นั้นมาดำเนินการจัดทำเป็นเว็บไซต์และจะต้องนำข้อมูลที่ใหม่อยู่ตลอดเวลาเพื่อความทันสมัย
3. นำกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดสกลนครมาเผยแพร่ในเว็บไซต์

4. เปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์ได้แสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการสำรวจ
ปฏิกิริยาตอบกลับ

วิธีการดำเนินการ

- 1. การเผยแพร่ต่อสาธารณชน คือ การตีพิมพ์บทความต่าง ๆ ของธุรกิจท่องเที่ยวลงในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในตลาดนักท่องเที่ยว อาจไม่เสียค่าใช้จ่ายโดยตรงในการลงบทความเหมือนการโฆษณา แต่จะเสียค่าใช้จ่ายให้ผู้จัดทำไปหาข้อมูล
- 2. การจัดทัศนศึกษา คือ การเชิญผู้แทนสื่อมวลชนและบริษัทนำเที่ยวมาทัศนศึกษาในประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปนำเสนอในหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อต่างๆ ซึ่งได้รับความเชื่อถือจากนักท่องเที่ยว
- 3. การทำจดหมายแจ้งข่าว สำนักงานการท่องเที่ยวจัดขึ้นเพื่อผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และความเคลื่อนไหวทางการท่องเที่ยว เช่น การเปิดโรงแรมหรือแหล่งท่องเที่ยวที่กำลังได้รับการพัฒนา
- 4. การแจ้งข่าวเป็นครั้งคราว เป็นการแจ้งข่าวหรือแถลงการณ์เมื่อมีเหตุการณ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและองค์กร
- 5. การสัมภาษณ์บุคคล เป็นการเผยแพร่ข่าวการสัมภาษณ์พร้อมรูปถ่ายของบุคคลในองค์กรหรือในวงการธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
- 6. การจัดแถลงข่าวสื่อมวลชน เป็นการจัดแถลงข่าวให้กับสื่อมวลชนต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ เกี่ยวกับสินค้าและบริการ
- 7. การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนต่าง ๆ เช่น การร่วมงานประจำปีจังหวัด หรือของประเทศ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ทางการตลาดประเทศไทย เป็นต้น

ระยะเวลา

ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2554 - วันที่ 10 ตุลาคม 2554

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

ซื้ออุปกรณ์ในการทำเว็บไซต์	10,000	บาท
ค่าเดินทาง	2,000	บาท
อื่นๆ	2,000	บาท
รวม	14,000	บาท

3. กลยุทธ์การจัดอบรมพัฒนาองค์ความรู้

3.1 โครงการจัดอบรมพัฒนาความรู้ ประวัติศาสตร์ของโบราณสถานศิลปะขอมใน จังหวัดสกลนคร แก่ชุมชนท้องถิ่น

หลักการและเหตุผล

จังหวัดสกลนครได้กำหนดกลยุทธ์ตลาดการท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนคร ไว้ประการหนึ่งคือการส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติของการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยเน้นการดำเนินกิจกรรมในหลากหลายรูปแบบที่มุ่งให้นักท่องเที่ยวได้รับสาระความรู้จากแหล่งท่องเที่ยวประเภท โบราณสถานศิลปะขอม ควบคู่ไปกับการได้พักผ่อนหย่อนใจ

การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ ถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เล็งเห็นว่าสามารถนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ข้างต้นโดยเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูงที่สุด เพราะอยู่ในวัยที่แสวงหาประสบการณ์ กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมเปิดรับสิ่งใหม่อยู่เสมอ รวมทั้งมีจิตสำนึกที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคม ชุมชน โดยมีแนวคิดที่จะจัดให้มีค่ายอาสาสมัครเดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อบำเพ็ญประโยชน์และช่วยพัฒนาชุมชนด้านการท่องเที่ยว อาทิ การถ่ายทอดความรู้ด้านการเป็นวิทยากรนำชมพื้นที่การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเป็นสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ขณะเดียวกันกลุ่มอาสาสมัครดังกล่าว ก็จะได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่น จากการได้ใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน ได้ใกล้ชิดกับชาวบ้านที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น

ดังนั้น จังหวัดสกลนครจึงได้กำหนดจัดโครงการ “โครงการพัฒนาองค์ความรู้ความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของโบราณสถานศิลปะขอม แก่ชุมชน” ขึ้น โดยใช้รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ คือจัดให้มีค่ายท่องเที่ยวอาสาสมัครขึ้นในพื้นที่จังหวัดสกลนครเพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชน ได้มีโอกาสเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภท โบราณสถานศิลปะขอม รวมถึงได้มีโอกาสประกอบสาธารณะประโยชน์และมีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับชุมชน อันเนื่องมาจากการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมกับชาวบ้านและชุมชนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวประเภท โบราณสถานศิลปะขอม ในมิติของการเรียนรู้ ในรูปแบบของการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มเยาวชน

2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนกับชาวบ้านในชุมชนจังหวัดสกลนคร

3. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานศิลปะขอม อาทิ ด้านบุคลากร ด้านกายภาพ ของพื้นที่ รูปแบบของที่ระลึก เป็นต้น

กลุ่มเป้าหมาย

เยาวชน ระดับอุดมศึกษา

รูปแบบการดำเนินการ

1. จังหวัดมีการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานชุมชนที่ยินดีให้ความร่วมมือและมีความเหมาะสมสำหรับจัดค่ายอาสาสมัครเพื่อการท่องเที่ยว

2. จังหวัดสกลนครและเทศบาลสังกัดจังหวัดสกลนครร่วมกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดค่ายอาสาสมัครเพื่อการท่องเที่ยวโดยนำนักศึกษาเดินทางเข้าไปในชุมชน / แหล่งท่องเที่ยวประเภท โบราณสถานศิลปะขอม เพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ในรูปแบบของค่ายอาสาแบบใหม่ ที่ไม่เน้นการสร้างถาวรวัตถุ แต่เน้นการถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ หรือให้คำแนะนำด้านการท่องเที่ยว อาทิ การถ่ายทอดเรื่องราวความเป็นมาของชุมชน การปรับภูมิทัศน์หมู่บ้าน การออกแบบงานหัตถกรรม ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ความรู้ด้านสาธารณสุข ฯลฯ ในขณะเดียวกัน นักศึกษายังจะได้รับความรู้จากชุมชนนั้น ๆ ด้วย

3. จังหวัดสกลนครจัดทัศนศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ให้กับกลุ่มค่ายอาสาทุกๆ เดือน

4. จังหวัดสกลนครจะจัดให้มีการอบรมภาษาอังกฤษให้กับกลุ่มค่ายอาสา โดยวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ ในช่วงท้ายของการออกค่าย

5. จังหวัดสกลนครเชิญคณะสื่อมวลชนเชิญ เข้าร่วมโครงการ เพื่อทำข่าวประชาสัมพันธ์

6. มหาวิทยาลัยรับผิดชอบการนำนักศึกษาเข้าร่วมโครงการ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าอาหาร และค่าที่พัก

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนกรกฎาคม – ตุลาคม 2554

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

400,000 บาท

พื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนและ ในพื้นที่แหล่งที่ตั้งโบราณสถานศิลปะขอมใน จังหวัดสกลนคร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 4

หน่วยงานสนับสนุน

ชมรมคำอาสาในสถาบันอุดมศึกษา

4. กลยุทธ์บริหารจัดการ

4.1 โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยวการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

จังหวัดสกลนคร

หลักการและเหตุผล

เป็นแนวทางพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านการท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับต่างๆ ให้มีขีดสมรรถนะในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว และมีพลังในการขับเคลื่อนวิสาหกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้จังหวัดสกลนครมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถ ในการบริหารจัดการและหลักปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวแบบมืออาชีพ

เป้าหมาย

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวจังหวัดสกลนคร, นักศึกษาและอาจารย์ ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดสกลนคร

รูปแบบการดำเนินการ

1. ผลักดันให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวจังหวัดสกลนครดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ตั้งแต่ 2 ภาษาขึ้นไป
2. ผลักดันให้มีมาตรการจูงใจผู้ประกอบการกิจการด้านการท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นในเขตพื้นที่การท่องเที่ยวดำเนินการพัฒนาทักษะความสามารถด้านการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดทำคู่มือการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารและให้บริการนักท่องเที่ยว (ตามกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายของจังหวัด)
4. พัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจ ขีดสมรรถนะและประสบการณ์ในการให้บริการนักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการสร้างความประทับใจอย่างยั่งยืน
5. ผลักดันให้มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษา หรือสถาบันพัฒนาบุคลากรเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว

6. เร่งรัดการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโบราณสถานศิลปะ
ขอมในจังหวัดสกลนครให้มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศได้

7. พัฒนาแรงงานไร้ฝีมือให้มีทักษะความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพที่
เกื้อต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นแห่งการท่องเที่ยว

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน ตุลาคม 2554

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

100,000 บาท

พื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนและ ในพื้นที่แหล่งที่ตั้งโบราณสถานศิลปะขอมใน จังหวัดสกลนคร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสกลนคร และ อาจารย์ด้านการท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หน่วยงานสนับสนุน

สำนักวัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 13 ผลเปรียบเทียบกิจกรรมเดิมที่มีอยู่กับกิจกรรมที่จะพัฒนาบูรณาการแบบใหม่

โบราณสถาน	กิจกรรมรูปแบบเดิม	แนวทางการพัฒนากิจกรรมในรูปแบบใหม่
1.พระธาตุเชิงชุม 2.พระธาตุจุม 3.พระธาตุ นารายณ์เจงเวง 4.พระธาตุภูเพ็ก 5.ภูพานา	ไม่มีมัคคุเทศก์นำเที่ยวชม	จัดให้มีมัคคุเทศก์ โดยการจัดอบรมมัคคุเทศก์โดยการนำนักเรียนมาอบรมบูวมัคคุเทศก์ โดยสมัครใจ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ผู้เข้าอบรม ยังเป็นการฝึกความกล้า ภาวะผู้นำและที่สำคัญคือสร้างความรัก ความหวงแหน และเจตนาที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และโบราณสถานชุมชนของตน
	ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว จัดทำคู่มือเส้นทางท่องเที่ยวโบราณสถานศิลปะขอม ในจังหวัดสกลนคร
	ไม่มีศูนย์ OTOP	จัดตั้งศูนย์ OTOP เพื่อบริการนักท่องเที่ยว เพื่อให้บุคคลในชุมชนมีรายได้จากการตั้งตั้งศูนย์ OTOP

สรุปผลที่ได้จากการนำเสนอแผนการพัฒนาโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนคร
ได้รับการพัฒนาโบราณสถานศิลปะขอมในจังหวัดสกลนครให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

ประโยชน์ของการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ประโยชน์ต่อชุมชน :

- ส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อมรดกในพื้นที่ที่มีอยู่
- เพื่อมีแหล่งบอกเล่าข้อมูลที่ต้องการไว้ให้นักท่องเที่ยว

ประโยชน์ต่อท้องถิ่น

- เป็นแหล่งความรู้ให้นักเรียนภายในท้องถิ่นได้มาศึกษา
- เมื่อคนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาและคุณค่า จะทำให้เกิดความหวงแหนต่อมรดกในท้องถิ่นของตน

ประโยชน์ต่อจังหวัด

- เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด
- สร้างแหล่งมรดกที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด

ประโยชน์ต่อประเทศ

- เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ
- เป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ประโยชน์ของการสร้างศูนย์ OTOP

ประโยชน์ต่อชุมชน

- เป็นการส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน
- สามารถนำเอาวัตถุดิบและความรู้ความสามารถของคนในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- ส่งเสริมให้คนภายในชุมชนเกิดความรักในบ้านเกิด ไม่เกิดการอพยพย้ายถิ่นสู่เมืองหลวง

ประโยชน์ต่อท้องถิ่น

- ทำให้เกิดสินค้าที่มีชื่อเสียงของท้องถิ่น
- ลดอัตราการว่างงานภายในท้องถิ่น
- เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านของคนในท้องถิ่นให้มีความแพร่หลายมากยิ่งขึ้น
- เป็นการส่งเสริมให้อนุรักษ์ไว้ซึ่งผลงานภายในท้องถิ่น

ประโยชน์ต่อจังหวัด

- เพื่อเป็นการสนับสนุนให้คนภายในจังหวัดให้หันมาใช้สินค้าไทย
- เป็นการเพิ่มทางเลือกในการอุปโภค บริโภคของคนในจังหวัด

ประโยชน์ต่อประเทศชาติ

- เป็นการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยออกสู่ตลาดโลก
- เป็นการสร้างรายได้และชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติ

